

foregaaende Livsarbejde havde gaaet ud paa at faa Lighed og Retfærdighed indført, var dette en tung Skuffelse.

Lykkeligvis fik det svenske Folkeparti denne Gang et Par duelige kvindelige Repræsentanter, nemlig Fabriksinspektrice *Vera Hjelt* og Seminarieforstanderinde *Hedvig Sohlberg*. Den første har nylig fuldført en af Senatet paabudt Undersøgelse af Haandsyerkernes Stilling, som med Hensyn til Grundighed, Overskuelighed og Omfang hører til det bedste, som eksisterer paa dette Omraade. Derfor vil hun utvivlsomt blive en stærkt anvendt Kraft i Diskussionen om Arbejderlovgivnings-Spørgsmaal.

I *Hedvig Sohlberg* finder vi et fremragende Skolemenneske og en helstøbt Personlighed. Som et Bevis paa hendes selvstændige Opfattelse maa anføres, at hun tyertimod Majoritetens Anskuelse i Svenske Folkepartiet holder paa Arbejderlovbeskyttelse og har Mod til at hævde dette Standpunkt.

Blandt det gammelfinske Partis seks kvindelige Repræsentanter, alle omvalgte, paadrog *Hedvig Gebhard* sig ved sidste Landtdag en vis Opmærksomhed paa Grund af sine gode Kundskaber og sin Arbejdsomhed, som især i Udvalgene er af stor Betydning.

Ogsaa det ungfinske Parti vil faa en arbejdsomt Kraft i den nys valgte Repræsentant *Tekla Hultin*. Som Amanuensis ved det statistiske Bureau og politisk Skribent ejer hun alle Forudsætninger til virksom Deltagelse i Udvalgenes Arbejde. Og dette er noksom nødvendigt, da der af de tretten socialistiske Repræsentanter kun er et Par Stykker med en blot tilnærmelsesvis Evne til hvad som fordres hertil.

De kvindelige Repræsentanter opgaar nu til 25 mod 19 sidste Gang, der saaledes er en følelig Tilvæxt i kvantitativ Henseende. Kvalitativt er de derimod saa temmelig ringe. Saalænge Repræsentantpladserne ved Landtdagen ikke er forbundne med nogensomhelst Kompetencebetingelser, er den uvidende Masse parat til at opstille en hvilken som helst Person paa Listerne, der forstaar at sætte deres Lidenskab i Bevægelse.

Da Landtdagen sidste Gang opløstes, blev alle de for os Kvinder saa vigtige Petitioner om gift Kvindes Ejendomsret, om Ophævelsen af Mandens Formynderskab, om uægte Børns retslige Stilling, om Kvindens Ret til at kunne besætte Statens Embeder, om Sædelighedsforbrydelser mod Mindreaarige o. s. v. ubehandlede. De nye Repræsentanter har derfor atter indgivet de samme Petitioner i Haab om, at de nu kan optages, men det er svagt nok dette Haab. Thi Landtdagens fredelige Arbejde trues hele Tiden af mørke Magter, som synes at vokse samtidigt med det tiltagende Efteraarsmørke.

Maikki Friberg.

Nyt fra Australien.

Som et Supplement til den i Kvindestemmerets-Bladets sidste Nummer fremkomne Artikel om Australiens Kvinder, tilføjer vi her nogle Linier af et Brev, vi just modtog fra Miss Vida Goldstein, Melbourne, Victoria: 18. August 1908.

Kvindernes Politiske Forbund i Victoria. »De véd jo nok, at vi Kvinder i Victoria ikke har faaet politisk Stemmeret i vor Stat. Nu ser det dog ud til, at vi i Aar skal vinde den. Der har nemlig dannet sig en Liga af Mænd for Kvindestemmeret, og idag interviewede denne Konsejlpræsidenten og bad ham om at gøre Kvindestemmeret til et Regerings Forslag og faa den ført igennem som Lov i denne Rigsdagssamling. Deputationens betydningsfulde Sammensætning gjorde et gunstigt Indtryk paa Konsejlpræsidenten, som lovede at gøre dette til et Kabinetsspørgsmaal.

Det interessanteste Fænomen ved Deputationen var, at den var sammensat af nogle af de Mænd, som var mest fremtrædende i deres Opposition mod, at Valgretten skulde gives til Kvinder, lige indtil de saa Kvindestemmeret i sin Virkning i »the Commonwealth« (Fællesregeringen) — thi da svandt deres Frygt.

Med venligste Hilsener og alle gode Ønsker »for eders Arbejde i Danmark.«

Vida Goldstein.

Folkeundervisning i Rusland.

Det er netop nu 4 Aar siden, at to Møder for teknisk Oplysning samt for Doktorer fra »Pirogof«, begge forløb ret larmende, thi baade Medlemmerne og Publikum erklærede højlydt, at hele den russiske Befolkning kvaltes under Aaget af *andres Uretfærdighed* og *egen Uvidenhed*. Man fordrede nu med høje Raab en national Repræsentation. En Hvirvelstorm af blodige Handlinger foer over Landet — derpaa fulgte en dæmpet og farebebudende Stillehed. Den mest fremtrædende Begivenhed efter denne var Mødet af de civilisatoriske Foreninger, der allerede arbejdede under en konstitutionel Bestyrelse. Lad os høre hvad Nyt dette Møde bragte! — Nyt var Navnet: »National Universitet«; nyt var de faglige Forbund; nyt var Tilsynskomsten af Delegerede for Arbejdsklassen, som har fælleds Arbejde med de studerende Klasser, og nyt var Forskelligheden af Undervisnings-Arten, der blev bragt i Anvendelse i Forberedelsesskolerne, Mellemskolerne og Højskolerne. Men som tidligere er altid de Rapporter, vi har faaet derfra, fulde af Klager over de Forbud og Begrænsninger, der udgik fra oven; som

tidligere er Listen paa Baandlæggelserne over alle Bredder stor. Og det er dette, som gav Anledningen til uhorste Prøvelser, thi Militæret maatte møde, og det kom til blodige Sammenstød, om hvilke Mindet har boret sig ind i Befolkningens Hjerte. Dette var store Ulykker, og en stor Skuffelse var det tillige, at Lykken ikke laa saa nær, som man havde drømt om. Uagtet dette gav vore Landsmænd sig med Iver atter i Lag med Kulturarbejdet, men denne Gang i en større Skala; thi Massernes kulturelle Behov var hurtigt vokset. De foreløbige Reglementer fra 4de Marts Mødet 1906 havde hjulpet til Dannelsen af en Del Kursus. Disse var neppe sat i Værk, for alle Slags Folk styrtede ind i Horesalene, og den intellektuelt udviklede Klasse saae nu foran sig en højst ansvarsfuld Opgave, thi hvorledes skulde man dog kunne tilfredsstille de store Massers Trang til Viden?

Man viste nu en stor Mistillid til de oprindelige Organisatorers Evne til Initiativ saa vel som til deres Sagkundskab. Paa den anden Side frygtede man Regeringens undertrykkende Tendents og ligeledes den store Forsagthed og Haabløshed, der vilde gribe Befolkningen, om man var nødt til at udsætte Arbejdet. Det syntes virkelig nu, som om ens Ængstelse havde været berettiget, thi Bestyrelsen henfaldt til en utrolig Ligegyldighed og Forsømmelse af alt. I Kontorerne fandtes hverken Overslag eller Regnskaber tilrettelagt, alt laa hulter til bulter. De, der arbejdede for det kulturelle Fremskridt, vidste, at Opgaven var kæmpestor, men deres Kærlighed til Sagen og Offervillighed kendte ingen Grænser. De overvandt dette Kaos og frelste Forbundet.

Den store kulturelle Virksomhed interesserede bestandigt den akademisk videnskabelige Klasse, samt de Kvinder, som hørte ind under den. Alt i Tredserne var jo vore bedste intellektuelle Kræfter komne til Hjælp for at støtte Arbejdernes aandelige Trang. Men Reaktionen skød denne første Bevægelse tilbage igen. Søndagsskolerne forsvandt, kun nogle Kvinder vedblev at undervise enkelte Hold Skoledrenge. I *Charhoff* hjalp *Mme Alchevsky's* Forbund hertil. I Firserne, i den Periode, da Reaktionen var størst, organiserede hendes Forbund en Mønster-Skole for Kvinder og Børn. Lærerrinderne havde udfundet en ny Undervisningsmethode, der især gav sig af med national Litteratur, og de udgav en mærkelig Bogsamling ved Navn: »Hvad bør Folket læse?« Den Virksomhed, som det *Charhoff'ske* Selskab udfoldede, gav Initiativet til, at flere Søndagsskoler aabnedes ude i Provindserne, og den foraarsagede en Genopvaagnen af Propaganda-Komitéen for Folkelæsning i St. Petersburg. I Forstæderne aabnedes Undervisningskursus for begge Køn.